

„EDINOST“

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“; „4.50“
za četrt leta „1.50“; „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov. vsak v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odpeto reklamacije so prosta poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je m.č.

Odgovor na anonimno pismo.

Staro časnikarsko pravilo je, da se na anonimna pisma ozir ne jemlje. Vrednik hoče vedeti — in to po vsej pravici — kdo mu je pisal: potem pa še le odobruje ali opovrača vsebino dopisa. To časnikarsko pravilo je gotovo prepotrebno, kajti brez tega pravila bile bi najraznovrstnejše mistifikacije na dnevnem redu; zanesljivost in ugled časopisja postala bi iluzorična.

Imamo pa zopet pregovor: ni ga pravila brez izjeme. V takem situaciji smo mi danes, da moramo delati izjemo z ozirom na gori rečeno časnikarsko pravilo. Moramo?! Ne, nikaka zvonjanja sila, nikak zvonjanji vpliv nas ne sili v to: došli nam anonimni list bi lahko mirnim srcem vrgli v zevajoči, nikdar siti uredniški koš — živ krst ne bi nič vedel o tem. In vendar se nismo mogli odločiti za tako hitro sodbo, nismo imeli toliko poguma, da bi izvršili — morda zasluženo — justifikacijo. „In kdo Vam je neki vezal roke?“ vprašal nas bode morda tu pa tam kak radoveden čitatelj. No, tudi njemu bodi kratek, a točen odgovor: časnikarska naša vest, ljubezen do resnice in pa odkriti naš značaj prisilili so nas, da nismo postopali tako, kakor zahteva gori rečeno časnikarsko pravilo.

Došel nam je torej list s podpisom: „Slovenski katoliški duhovnik tržaško-koparske škofije“. So-dež po pisavi in argumentovanju tega lista menimo, da se smemo nadejati, da tu nam ni posla s kako mistifikacijo, da je oče temu spisu res to, za kar se izdaje. Opiraje se na to preduslovje čutimo se dolžne do odgovora na očitjanja, došla nam od katoliškega duhovnika — duhovnika naše vere; kajti slovenska duhovščina je pa svojem svetem poklicu, in po svojej visokej inteligenciji med najvažnejšimi faktorji javnega našega življenja in bi bilo preziranje — to je bilo vedno naše menenje — katerega-koli pojava od strani tega faktorja ne-le velika pogreška in neprevidnost, ampak tudi neodpušljiva krivica, katero bi storili našej duhovščini.

Neznani nam gospod dopisnik se jezi radi notice, objavljene v 38. številki „Edinosti“ pod naslovom „Signum temporis“, katero smo posneli iz „Slov. Naroda“. Resnici na ljubo nam je pa takoj konstatovati, da vest ta ni zrasla — kakor se je nekje, morda le v naglici, trdilo — na „Narodovem“ zelniku, ampak jo je ta list posnel iz „Hrvatke“. Gosp. dopisnik nam z vsjo svojo zgovornostjo kliče v spomin načelo: „extra Ecclesiam non est salus“. Kedaj smo se pregrešili proti temu načelu?! Morda zato, ker smo prijavi gori omenjeno notice? Smo-li z jedno besedo odobrili namero dotičnih treh katoliških duhovnikov?! Kdor res ljubi kako institucijo — in mi smo istinito vdani katoliškej našej veri! — komur je mari do obrambe in ohranitve te institucije, temu je sveta dolžnost, da paznim očesom sledi vsem, v obsežju te institucije vršečim se dogodkom. In v rečeni notice objavljeno vest naj bi bili mi prezrli?! Menite-li, da storite veliko uslugo svetelj

stvari, katerej — o tem smo prepričani — tudi sveto služite, ako hočete vsako stvar za vsako ceno pokriti in zakriti?! Mi se sicer nismo — ni temeljito, ni površno — učili dogmatike, ali to vemo, — in ta naša vera nikakor ne nasprotuje naukom sv. katoliške Cerkve — da človek ne greši vsekdar namenoma, ali kakor bi po starem rekli: „z naprejzvetjem“, ampak da ga razne obstoječe okolj-ščine, katere so se skonbinovale v veliko moralno silo, zmotijo in zvodijo, da greši. In taki nesrečni oboževalci so v Poroško-Puljske škofiji. Mi ne bi tega trdili v tako pozitivnej obliki, da ne bi nam o tem pričali razni dogodki, katere smo opuzovali in videli z lastnimi očmi in o katerih so nam pričali sivolasi starčki — katoliški duhovniki. Ponosni smo na to, da smemo trditi, da je imelo za časa našega bivanja v Istri osobno naše razmerje do lepega dela istrske slovanske duhovščine na sebi vse znake pristranskega prijateljstva. In to je oni vir, iz katerega zajemljemo poznanje svoje istrskih razmer. Od todi vemo, da je dr. Flappa ravnanje res „pristransko in polasčujoče“. Ali da bi bilo samo to! Da bi Vi vedeli, kako nas v tem trenutku prsti srbe — ali ne smemo, ne smemo! Ako bi hoteli citirati izreke sivolasih katoliških duhovnikov o postopanju škofa Poroško-Puljskega, ako bi hoteli citirati epite-te, katere so mu v svojej svetelj jezi poklanjali, zadela bi nas neizogibno konfiskacija — in najbrže še kaj drugega. Z imeni na dan, — ta bi bila prava — z imeni teh strogih, a pravičnih sodnikov in z imeni nesrečnih slovanskih žrtev, katere so že položili na žrtvenik irredente. Ali ne smemo, ne smemo! In te nesrečne žrtve trpe — in molče; molče z isto krščansko potrpežljivostjo, katerej jih je priučila sv. naša Cerkve.

Nekaterim — recimo „trem“ — je pa vendar-le morda jeza vzkripela, da so začeli gojiti tisto nesrečno namero, prestopiti v pravoslavje, katero namero tudi mi odločno obsojamo. Ako pa obsojamo to namero, moramo pa obsoditi tudi one, ki so se svojim nekrščanskim postopanjem omogočili, da se sploh goje take namere.

Vi govorite o „verskem indiferentizmu“, katerega neki mi širimo. Hočete jedne prilike? Župljani so se svojim župnikom izredno zadovoljni; ljubijo ga, čislajo ga, da: obožujejo ga. In mož to tudi v polnej meri zasluži, kajti vrši sveti svoj poklic minucijozno natanjnostjo. Ali mož ni po godu oblastnej šinjoriji. Ta se pritoži. Zatožbi pa ne sledi — kakor bi se mislilo — stroga in pravična preiskava, ampak slede jej persekucije, katere dotičniku celo zdravje zrušijo. (Tudi tak slučaj mogli bi navesti.) Ni morda tako postopanje pristransko?! Če to ni pristransko, potem pa res ne vemo, kaj je pristransko. Ni treba, da o tem dogodku nijeden časnik jedno samo besedico žugne, ali posledice so vendar-le neizogibne: vzburjenje proti dotičnej višjej cerkvenej obla-

sti. In menite, da to ne pospešuje verskega indiferentizma?

Neznani gospod dopisnik govori potem o mnogokrat neopravičenih, nesramnih napadih na dra. Mahniča. Mnogokrat neopravičeni napadi — po tem soditi, so bili včasih vendar-le opravičeni. Tudi ta-le odstavek je interesanten: „Dr. Mahnič zastopa v „Rimskemu Katoliku“ strogo versko stališče. — Ali gospodine, ste-li pozabili, da je bil dr. Mahnič tudi urednik stare „Soče“? Ste-li pozabili, kaj je vse pisal ta gospod v tem listu? Ste-li pozabili, da se je celo Ljubljanski „Slovenec“ — in temu listu morda ni namen, širiti verski indiferentizem — čutil prisiljenega, označiti svoje stališče nasproti dr. Mahniča prečudnim trditvam, — da ne rabimo drugega, ostrejšega izraza.“

Zadnji odstavek večkrat omenjenega lista je pa naravnost lapidaren. Ta odstavek slove: „Mlajša duhovščina, ki ni še pijana liberalnega duha, zna dobro ceniti svojega izvratnega učitelja, ter ga bo ohranila v hvaležnem spominu“. Za Boga, ste-li pomislili, kaj ste zapisali?! Noste-li pomislili na konkluzijo, katero mora izvajati iz Vaših besedi vsak logičko misleč človek?! „Mlajša duhovščina, ki ni še pijana liberalnega duha“ — . . . torej je starejša duhovščina ali vsaj nje del, pijana liberalnega duha?!

Pustite starejšo duhovščino. Dokler je imela izključljivo „starejša“ duhovščina prvo besedo, nismo gledali tako gnjusnih prizorov, kakoršni se sedaj v Ljubljani vrše na sramoto slovenskemu imenu.

Glede trditve nepoznanega gosp. dopisnika, „da izpodkopujemo vero“, prosimo slavno občinstvo, da pazno čita naš list in nepristransko sodi.

—t—

Politični pregled.

Notranje dežele.

Gališka zemljišno-odvezna zadeva zadobila je dne 20. t. m. tudi od gospodske zbornice potrebno sankcijo. Levica je sicer — tako zavoljo lepšega — nekoliko ugovarjala, ali na pravo nasprotstvo zadeva ta v gospodskej zbornici ni zadela. Govori levice neso bili toli naperjeni proti predlogi samej, a namen jim je bil, da svetu pričajo o enakosti mišljenja levičnjakov obeh hiš državnega zbora. Zato sta pa člana gospodske zbornice Plener in Arneth zagovarjala misel — katero misel je tudi zagovarjala nemško-liberalna stranka zbornice poslancev — da se zadeva ta prepusti jurisdikciji državnega sodišča. To bi bilo rečeno z drugimi besedami: Zadeva ta mora se rešiti in tudi nočemo brezpogojno proti glasovati; za predlogo tudi nočemo glasovati, ker nam naše strankarsko stališče tega ne dovoli: zato pa ne bi hoteli tako ali tako reči, da bi se nam pozneje ne očitalo, da smo tako ali tako rekli; govori naj le državno sodišče. Taka je nemško-liberalna odkritosrčnost.

Druge zadeve je gospodska zbornica

rešila brez debate in zaprla so se vrata tudi te zbornice.

Državni zbor je torej odložen in vsa pozornost političkih krogov posvečena je sedaj zasedanju deželnega zbora Češkega, kateri ima obravnavati o spravnih predlogah vlade, katere so posledica punkcij Dunajske upravne konferencije. Te predloge tičejo se osnovanja kurij, predrugečen je deželnega volilnega reda, deželnega kulturnega sveta in predrugečenja postav o školskem nadzorstvu, kakor tudi o osnovi, vzdrževanju in obiskovanju javnih ljudskih šol. —

V 2. seji predlagal je poslanec grof Kinsky da se ti predlogi izročijo komisiji 27 članov. Mladočeh Kučera pa meni, naj bi ta komisija imela 36 članov, kajti zbog ogromnega gradiva bode treba voliti pododbor. Zbornica je vzprejela predlog poslanca grofa Kinskyja. Poročilo deželnega odbora o upotrebljevanju obeh deželnih jezikov pri avtonomnih oblastih in organih kraljestva češkega izročili so gori omenjenej komisiji. Deželni najvišji maršal meni, da bi se v tej zadevi došle peticije isto tako izročile rečeni komisiji. Poslanec Greggraja, da se te peticije neso pravočasno prijavi. Te peticije so neizmerne važnosti, kajti so vzklic obupnosti naroda češkega, kateri se brani proti dogovorom Dunajskim.

Greggr in drugi stavili so potem sledeči predlog: Vlada se pozivlja, naj predloži vse uradne zapisnike o Dunajskih konferencijah, da bode mogel deželni zbor obravnavati o teh dogovorih v njih celoti, predno bode obravnaval o posamičnih vladnih predlogah. V formalnem obziru se predlaga, da se ta predlog izroči onaj komisiji, katerej so izročili vladne predloge. —

Po tej seji konstituirala se je komisija. Od Mladočehov volili so v komisijo: dra. Herolda, dra. Kučero, dra. Jul. Gregra in dra. Vašatyja. Načelnik komisiji je knez Windischgrätz, namestnik dr. Schmeykal, in perovodje poslanci princ K. Schwarzenberg, dr. Lippert in dr. Herold. Poslanec Greggr stavil je predlog, da se Mladočehom dovoli 4 dni časa, da predložijo one upravne pogoje, kateri se njim primerni zde. Komisija je zavrгла ta predlog. Poslanec Plener je predlagal, da se zaključni zapisnik upravne konferencije da v tisk in razdeli mej člane komisije; isti poslanec je tudi predlagal, da se povabi gospoda namestnika k obravnavi, da bode navzoč pri začetku podrobne debate. Oba predloga bila sta vzprejeta. Dne 22. t. m. protestoval je poslanec Trojan proti sankciji vladnih predlog, dokler deželni zbor ne odobri vseh spravnih punkcij. Večina komisije je pa določila, da predloge rešijo sucesivno. Z Mladočehi so glasovali tudi poslanci Trojan, Kvičala, Skarda in deloma Fišer.

Brunski „Hlas“ je za to, da se skliče shod vseh zaupnih mož naroda češkega na Moravskem. Namen temu shodu bi bil, da se napravi mir v narodnem taboru. Nezadovoljnost mej ljudstvom je grozovito narasla, nijeden doseđanjih po-

slancev ni gotov svojega mandata; ljudje, ki so v političnem pogledu brez talenta, pa vedno bolj silijo na površje.

Nvanje države.

Znani ruski general Černja je v imenovan članom vojaškega sveta in s tem zopet uvrščen v generalni štab.

Dva višja srbska častnika, ki sta pred meseci bila umirovljena zaradi udeležbe pri shodu, ki je proti skupščini protestoval, poklicana sta zopet v aktivno službo.

Novi srbski minister notranjih zadev, Jovan Gjaja, izdal je jako energično okrožnico, v kateri pozivlje uradnike, ki z novo sistemo neso zadovoljni, da radosvoljno odstopijo, predno bodo odpušteni.

Namerovani slovanski kongres — tako trde poljski listi — sešel se bode v Lvovu ali v Pragi, da se ga bodo mogli vdeležiti tudi avstrijski Slovani. Troški za kongres so proračunjeni na 15000 rubljev. Kongres se bode bavil le s slovanskimi, slovstvenimi in kulturnimi vprašanji.

Pogovora Bismarckovega z dopisnikom ruskega lista „Novoje Vremja“ smo že omenili. Pridodati nam je pa še nekaj važnejših odstavkov. Bismarck je rekel: Jaz sem bil vedno proti vojski z Rusijo. Če kdo meni, da ta vojska ne bi bila strašna, se močno moti. Vojska v Rusiji bila bi tako nevarna, kakor v nobeni drugi deželi. Poleg tega ima Rusija še neko drugo strašno orožje: individualno svojstvo blagega ruskega naroda, tega vedno udanega in zadovoljnega naroda, bodisi z njega sedanjim, ali katerimkoli položajem. (Bismarck je tudi omenil hude zime, velikanse razširnosti Rusije, katere ni mōči izpolniti, in tistih lesenih hiš, ki se jih tako lahko zopet sezida). Vse to skupaj — rekel je Bismarck — vsa ta strašanska orožja, dajejo Rusiji najboljšo garancijo, da se jej ni bati napadne vojske.

Nemški vojni minister dal je razumeti — in tudi „Voss. Ztg.“ zatrjuje to — da bode Nemčija pomnožila svojo poljno artilerijo in tudi infanterijo. Nemško vojno ustavo bodo tako predruščili, da bode mirovna prezentna sila brojila 540.000 bojevnikov, izključljivo jednoletnih prostovoljcev. Pravo ima „Vaterland“, kateri v oči gled tim nameram vzklikne: Torej zopet potenciranje militarizma! Ako to dalje gre, doveli bodo ad absurdum načelo: Si vis pacem, para bellum.

DOPISI.

Iz Ljubljane 12. maja 1890. (Konec).

Imenovani g. doktor je hotel menda kar vso svojo jezo izbruhniti na „sovražne liberalce“. V vojski proti njim nikdar ne odjenjati: to so načela, pod katerimi se hoče biti g. dr. Šušteršič! Med drugim kričal je tudi ta g. doktor: „Umazanec „Brus“ ima me „namalanega“ skoraj v vsakej svoje številki!“ — Toraj: če predstavlja morda „Brus“ včasih fotografijo tega ali onega moža, udariti treba zato po celem stranki. Vprašanje nam bodi dovoljeno: Se-li bojujemo za načela ali za osebe? Kričečemu g. doktorju je ploskal neki del občinstva, a mnogo uplivnejših gospodov je zapustilo dvorano, glasno mrmraje! Da, takemu srditemu, skoraj divjemu kričanju g. doktorja se je bilo res čuditi! Po menenju imenovanega g. doktorja zastopa edino le katoliško politično društvo menenje „vseh Slovencev“ — kar je izven tega društva, je vse nič! — Mnogo bi še lahko povedali o g. doktorju in družih govornikih ali naj bode. Povedali smo tu svoje menenje povsem nepristransko! Nam je le za resnico in nič drugega! Bodimo možje v pravem pomenu besede in pokažimo v pravem svitu ideje, za katere se borimo! Pri imenovanem zborovanju se je poudarjalo

da se „Katoliško politično društvo“ ni vdeležilo zadnjih dopolnilnih volitev v Ljubljanski mestni svet. Ali g. dr. Šušteršič zatrdil je glasno v neke družbi: — „Ej, da bi bili začeli mi kake tri tedne pred delovati, bilo bi vse drugače“ — Ne vem toraj, kako se ujemajo te besede z izjavo nekega gospoda, da se imenovano društvo ni vdeležilo volilnega boja? — Iz te zadrege nas bi znal rešiti morda g. dr. Šušteršič sam! Pustimo pa za sedaj g. dr. Šušteršiča in imenovano društvo, pogledjmo rajši malo po stolici našega naroda! Pisec teh vrstic je prišel v kavarno „Valvazor“ ter vprašal po „Ljubljanskem Zvonu“. Ali kaj si mislite! Da bi to rajši vprašal tam gori med tridimi Nemci! Ne le, da „Ljubljanskega Zvona“ neso imeli v omenjeni kavarni, a še umeli neso slovenskega jezika! Gospoda, ako smo res že tako daleč, da v Ljubljani ne razumejo slovenskih vprašanj, potem pa je najbolje, da pustimo vse skupaj! — V „Edinosti“ je bilo že večkrat omenjeno, da se tega lista ne dobi v nijednej ljubljanskej kavarni. Kakor pa čujem, naročila se je sedaj vendar le jedna ljubljanska kavarna na ta list in sicer kavarna g. Gnezde. — Pohvalno nam je omenjati, da so v Latermannovem drevoredu le slovenski napisi. Toraj tu je prava narodna slovenska Ljubljana! Posebno prijetnega vtisa pa si ne pridobi tu sem došli Slovenec, če vstopi na pr. v Giontini-jevo ali Katoliško bukvarno in sliši tam dotičnike med seboj le nemški govoriti! „X.“

Iz Barkovelj 17. maja. (Izv. dopis).

[S v. Birma]. V nedeljo 11. t. m. se je vršila v Barkovljah delitev sv. Birme. Ob 8. uri zjutraj pripeljal se je prem. gospod škof iz Trsta; mnogo ljudstva ga je čakalo pri mirodvoru ter ga spremilo do župne cerkve. Ob 9. uri pričela se je sv. maša, pri kateri so peli pevci Belarjev „Pred Bogom“. Po sv. maši je bila molitev za pokojne Barkovljanske vaščane. Zatem se je vršilo izpraševanje otrok po milost. g. škofu. Otroci so jako lepo in dobro ter neustrašeno odgovarjali; skupaj je bilo 60 birmancev in milo se je storilo človeku, videti toliko število naše dece odgovarjati in moliti v lepej slovensčini! Po končanej deitvi sv. Birme podal se je premil. g. škof s spremstvom v župnijski dvor (farovž), močan pevski zbor „Adrije“ pa se je uvrstil pred dvorom ter zapel: „Pozdrav“, „Na boj“ in „Primorski stopaj“. Premil. g. škof poslušali so pevce očitno z veliko zadovoljnostjo, kakor tudi nebrojna množica domačinov. Razni gospodje so se čudili bogatej in lepej okrasbi Barkovljanske cerkve; Barkovljani z vzglednim svojim g. župnikom na čelu so res vzorni katoličani in vzorni rodoljubi! Pa vsaj — kjer cvete narodnost, cvete tudi vera in ljubezen do Avstrije! To se kaže očitno, posebno v tržaškaj okolici. Popoldne bilo je kar natlačeno občinstva v krčmi „Pri društvu“, kjer je pel močan zbor „Adrije“, pomnožen še z nekaterimi pevci „Hajdriha“. Občinstvo je burno odobravalo krasno narodno petje in sploh celodnevna svečanost kazala je v pravem pomenu besede, da so Barkovljani rojeni ob obali „Adrije“, a da so tudi zvesti stražari teh obalov — v verskem in narodnem obziru! Po magistratu nastavljeni naš župan ni bil navzočen pri sprejemu premil. g. škofa, kakor ni pri skupnem obedu. Nikdo ga ni pogrešal, kakor se ne pogreša petega kola pri vozu! Tudi pri procesiji velikončnega vstajenja ni bilo tega človeka blizu in sploh ga ni nikjer, kjer bi se moral kot župan predstavljati svojemu ljudstvu! To človeče pa tudi samo občuti, koliko časti da vživa v Barkovljah in kolika da mu je cena v očeh ljudstva. Barkovljane bi kar v žlici vode rad utonil — uničil bi rad „Adrijo“, a ni se mu posrečilo. Iz vseh renegatov, prisiljenih mladencev in tujev-furlanov prišlo je k prvej vaji namerovanega italijanskega pevskega društva le 16 pevcev in kakor slišimo —

opustilo se je nadaljno poučevanje! Slava zavednim Barkovljanom! Svoj srd je obrnil pa „gospod nebojsega“ posebno proti barkovljanskim ribičem. Vsi Barkovljani dobro znajo, da je njegovo delo to — da ne smejo ubogi barkovljanski ribiči več sušiti svojih mrež na prostoru pred barkovljansko luko! Slava mestnemu magistratu! Uprav sedaj, ko skušajo celo od postavodajne strani podpirati delalski stan, odteguje magistrat ubogim ribičem prostor za sušenje mrež. To se pravi ljudem kruh od ust trgati. Enaki prostori so na razpolago ribičem v Poreču, Izoli, Koprnu in ni jim treba zato plačevati. Barkovljanski ribiči morali so za to dosedaj plačevati in pri vsem tem se jim je prostor odtegnil. To je vnebovpijoča krivica proti Barkovljanskim ribičem. Magistrat le zahteva plačevanje težkih krvavih davkov — in med tem zabranjuje ljudstvu, da si prisluži potrebnega kruha! Dotični naši državni poslanci naj bi se zato oglasili na primerenem mestu — in magistrat bode gotovo primoran dovoliti ribičem naravne — božje pravice! Kar se tiče dotičnika, kateri je sploh v tej zadevi vsega kriv — ne ostaja nam Barkovljanom pač družega, nego odposlati deputacijo do Najvišjega dvora, da tako nastane v Barkovljah zopet — stari sveti mir!

Dostavek uredništva. Najbolji odgovor na to magistratovo brezobzirnost dal je gospod Filip Artelli: prepustil je svoje zemljišče v Barkovljah ribičem, da smejo na njem svoje mreže sušiti.

Od Sežane 15. maja. * Glavno zborovanje učiteljskega društva za sežanski šolski okraj prvi dan maja se je, kakor zaželjeno, dobro obneslo. Sešlo se nas je 25 udov. Predsednik otvori zborovanje z običajnim pozdravom in zaklical je prisotnemu g. nadzorniku „živio“, čemur smo se vsi pridružili. Poročal je potem o društvenem delovanju v pretečenem letu in obžalovaje omenil novodobnih napadov na naše šolstvo od znane strani. Povedal je tudi, kaj je odbor glede teh napadov ukrenil. Konečno nam je povedal žalostno istino, da deželni zbor ni ničesar ukrenil glede prošnje učiteljskih društev za povišanje učiteljskih plač; pa upa, da prihodnje zasedanje deželnega zbora bode nam prineslo boljše bodočnost.

K naslednji točki dnevnega reda preide, prebere nam tajnik našega društva zapisnik zadnjega zborovanja, ki se je odobril. Potem je g. nadzornik pojasnoval statistično tablo za popisovanje ljudskih šol za leto 1890. Predsednik se mu za to zahvali.

Po tej točki nam je društveni blagajnik poročal o denarnem stanju našega društva in radostno smo spoznali, da ima društvo precejšno svoto premoženja. Sledila je potem volitev delegatov k občenemu zboru učiteljske „Zaveze“ v Celju na Štajerskem, ki bode zborovala o binkoštnih praznikih. Izvoljeni so bili gg.: Luznik, Sila, Starec in gdēna. Štrukelj.

Konečno bila je volitev društvenega vodstva ali odbora. Izvoljeni so gg.: Benigar, Kante, Leban A., Luznik, Sila, Starec in Bano.

Predsednik potem zaključi zborovanje in napotili smo se k skupnemu obedu, kjer smo si prijateljski pogovarjajoč kratili in sladili urice, nam v to namenjene. Na veselo svidenje!

Domače vesti.

F. Z. M. baron Rodič. Umrli je F. Z. M. baron Rodič v 77letu dobe svoje. Bil je jeden najpopularnejših generalov armade. Na bojnem polju stekel si je obilo slave, ali tudi njega zasluge za državo na političkem polju neso nič manj znamenite. Leta 1869. so ga imenovali provizoričnim poveljnikom XVIII. vojne divizije

* Po naključni zakašnjenju.

in vojaškim poveljnikom v Dalmaciji. Znano je nam vsem, kako hud upor je bil takrat v Krivošiji proti uvedanju deželne brambe. Ali Rodič je se svojim modrim in previdnim postopanjem kmalu napravil red, ne da bi bilo treba v to kri prelivati. Znani Dunajski zagrizenci mu sicer neso hoteli nikdar odpustiti, da ni drl z glavo skozi zid, ali Njeg. Veličanstvo je vedelo ceniti njega zasluge, ter mu izrekalo opetovano svoje priznanje. Najznamenitejše njegovo delo je pa bilo: udušenje iredente po Dalmaciji. Še dan-danes je ni v državnem zboru debate o Tržaških razmerah, da ne bi se v porabo priporočal Rodičev izborni recept. Z udušenjem iredente po Dalmaciji pridobil si je Rodič neveljnih zaslug za državo našo! Slava njegovemu spominu!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je v veselej družbi g. Mahorčiča 2 gl. 40 kr. — V pušici slavne čitalnice 5 gl. — Za 6 prodanih not v Rifenbergu 3 gl.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, nabralo se je do dne 21. maja iz pušice v krčmi pri g. Josipu Pertotu v Rojanu gl. 11.

Občnega zbora „Tržaškega Sokola“ dne 17. maja udeležilo se je nad 40 članov. Podstarosta g. L. Furlani pozdravil je primerno došle člane. Iz poročila tajnikovega posnamemo, da je društvo v preteklem letu lepo napredovalo, zlasti si je se svojimi lepimi veseljami priborilo odlično mesto v socialnem življenju našega mesta. Tudi za telovadbo, ta glavni družveni smoter, se je društvo po moči zanimalo, toda želeli je v tem pogledu nekoliko več živahnosti. Društvo je bilo častno zastopano pri vseh večjih slavnostih po Slovenskem; osobito pa je zabeležiti izlet v Divačo na častnem mestu v društvenej kroniki. V veliko čast društvenim veseljam bila sta dramatiški odsek in tamburaški zbor, zato pa gre posebna hvala njenima vodjema, bratoma Grebencu in Abramcu. Poslednji je z velikim trudom ustanovil tamburaški zbor. Plesa sta se odlikovala po množici in po eleganci došlega občinstva. Zadnji, pustni terek prirejeni ples, bil je maskiran. Ta maskarada bila je še le prvi poskus, a ta poskus se je vrlo dobro obnesel. Poročilo omenja pohvalno trudoljubivega delovanja bivšega starosta, g. K., kateri se je iz raznih vzrokov tej časti odpovedal. Pri svojem zaključku izraža poročilo iskreno željo, da bi se društveniki v bodočem letu z vso gorečnostjo poprijeli telovadbe. Iz poročila blagajnikovega poizvemo, da je imelo društvo 789 gold. 22 kr. dohodkov in 700 gold. 70 kr. stroškov, ostane torej v blagajni gotovine 88 gold. 52 kr. — Društveno premoženje znaša 736 gold. 94 kr., kateremu znesku pa ni prišteta zaostala udnina 64 gold. 50 kr. Društveno premoženje obstoji: iz gotovine v blagajni: 88 gold. 52 kr. — iz glavnice, naložene v banca popolare: 348 gold. 42 kr. — iz inventarja v vrednosti 300 gold. Poročila tajnika, blagajnika in dramatičnega odseka je zbor odobril soglasno. Vsa ta poročila bila so jako obširna in bilo je že pozno na večer, ko smo prišli do točke: „volitev novega odbora“. Ker so pa nekateri gospodje, na katere se je v prevej vrsti mislilo, izrekli, da nikakor ne morejo vzprejeti odborništa in ker se ta večer ni moglo doseči pravega sporazumljenja, sklenil je zbor, da se za volitev novega odbora skliče poseben občni zbor, kateri bode dne 31. t. m. v dvorani „hôtela Europa“.

Izvanredni občni zbor „Delalskega podpornega društva“ bode dne 8. junija ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih, Via Molin piccolo šte. 1. Na dnevnem redu je razprava o novih društvenih pravilih, katera je sicer ministerstvo potrdilo, a zavkazalo neke male spremembe. Da je občni zbor sklepčen potrebno je, da sti pričujoči 2 tretini udov; naprošeni so torej

Rožiči puljeski	7.50	—
dalmat. s cert.	—	—
Smokve puljeske v sodih	12.50	13.—
v venci	—	—
Limoni Mesina	zaboj	4.— 4.50
Pomeranče sicilijanske	4.25	4.50
Mandari Bari I.a	100 K. 100.—	102.—
dalm. I.a, s cert.	—	—
Pignelli	69.—	71.—
Riz italij. najljepši	18.50	19.—
— srednji	17.—	17.50
Rangoon extra	15.25	15.50
— I.a	14.25	14.50
— II.a	12.—	—
Sultanine dobre vrste	38.—	40.—
Suho grozdje (opaša)	24.—	25.—
Čibebe	22.—	23.—
Slaniki Yarmouth	sod	—
Polenovke srednje velikosti	33.—	—
velike	—	—
Sladkor centrifug. v vrećah	100 K. 30.75	31.25
certifik.	—	—
Fazol Coks	10.75	—
Maadloni	8.25	—
svetlorudeči	8.50	—
temnorudeči	8.25	—
bohinjski	9.—	—
kanarček	9.—	—
beli, veliki	9.50	—
zeleni, dolgi	7.—	—
— okrogli	6.25	—
mešani, štajerski	6.—	—
Maslo	94.—	96.—
Seno konjsko	2.—	3.00
— volovsko	2.00	3.20
Slama	3.—	3.80

Kdor nema apetita, ali ima obloženi jezik, slab okus v ustih, ako mu pehá iz želodeca in so te slabosti prouzročene po nerednej prebavi — temu pomorejo takoj prave lekarnarja **Riharda Brandta** švicarske kroglice, katere so dobivajo po lekarnah po 70 kr. jedna škatljica.

Gosp. Ant. Germeku.

Najsrečnejše častitanje k tvojemu stalnemu imenovanju.
Zaključem Ti:
„Tvrđ neizprosni bodi mož jeklen!“
Tvoj stari pajdaš D.

Naravna mineralna voda iz Kraljevega vrelca (Königsbrunn).

Ima v sebi največ ogljenčeve kisline ne samo med vsemi Rogatskimi vrelci kislin, ampak tudi v vsej okolici in preseza v tem pogledu radi njenih penečih svojstev in radi njene nespremenljivosti večino vseh poznanih inozemskih vrelcev.
Mešana z vinom ali se sadnimi siropi nam da izborno pijačo zbog obilice v njej nahajajoče se ogljenčeve kisline.
Vodstvo vrelcev v **Kostrenicel** (Kostreinitz).
Glavna zaloga za Trst, Istro in Dalmacijo pri **J. A. CHESA** v Trstu, **Via Carintha stv. 26.** 1—10

Kraljica sesalk.

SESALKA VERMOREL (zvana l' Eclair)

ORIGINALNA
Jedina z neprestajnim agitatorjem, bruhajočim tekočino, s prašnikom Riley-Vermorel. Popolno in trdno izdelana iz rudečega bakra, dober pomoček proti

PERONOSPORI (strupenej rosi)

tako na nizkih trtah, kakor na visocih; jamči dobro delo in ekonomijo s tekočino za

== 50% ==

317 daril poleg dekoracij za poljedelske zasluge NB. Tekmujemo v rabi te sesalke z vsako drugo sesalko.

CENA

originalne popolne sesalke Vermorel s pridejanimi aparati in prosto colnine **25 gld.**; zavoj brezplačno. — Rasprodajalcem se dovoljuje navadni rabat. — Raspošilja se le proti prej plačanej gotovini.

ENRICO PEGAN

Trieste Palazzo del Lloyd.

Navod in pouk o rabi te sesalke in škropljenju trt dajeta se brezplačno. 5 5

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo.
Izdeluje kipe iz gipsa po nizkih cenah. 17—44

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoč cvetic“ (Milleflori).
Čisti kri. Izvrstno sredstvo, ako poče v želodec, kakor tudi proti zabasanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovanej lekarni Praxmarer „Ai due Mori“ Piazza Grande 10—10

Znaten postranski zaslužek,

ki se vedno večja in ki dolgo let traja, morejo si pridobiti pripravne in zanesljive osebe (odsluženi žandarji imajo prednost), katere so v vednej dotiki z občinstvom. Vprašanja je pošiljati: „G. S. 1890“ Graz, postlagernd. 6—25

Vinske stiskalnice, stiskalnice za sadni sok in sadni mošt

najnovejše izborne konstrukcije s trajno delujočim dvostrukim pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile. Garantirana delujoča sila! do 20% večja, nego pri drugih stiskalnicah. Odlikovane s prvo nagrado na državnej sadnej razstavi, ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o kateri priliki so te stiskalnice strokovnjaški izkusili.

SADNE IN GROZDNE MLINE izdelujejo in z Dunaja oddajajo

PH. MAYFAHRT & COMP.

Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo in kladivo na par, Dunaj II, Frankobrod na M. in Berlin N. Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričevanja itd. gratis in franko, ako se jih želi. Vzporedno se tudi zmožni in solidni zastopniki za primerno provizijo.

Odlikovan na svetovnej Parižkej razstavi 1889.

Mobilje

prve vrste, dovršene po najnovejših Dunajskih modelih v vsakem zlogu, po nizkih cenah in prieti garanciji

IGNACIJ KRON podružnica v Trstu

Via del Teatro N. 3 (Tergesteo) 6—6

Katalogi na zahtevanje gratis.

Pošilja se colnine prosto

Prva Brnska firma za razpošiljanje manifakturnega blaga

Bernhard Ticho — Brno

Krautmarkt št. 18, — razpošilja po poštnem povzetju. 10—20

RAJE CREPE čista volna, dvojna širokost 10 metrov gld. 5.	ŠIFON 1 kom. 30 vatlov I. vrsteg. 5 50 najboljše kakovosti g. 6 50	Zastor od jute turški vzorec, kompletni zastor gld. 2 30
NOUVEAUTÉS snovij za ženske obleke: z modnimi črtami in carreaux, dvojna širokost, 10 m. gl. 6	KANEVAS 1 k. 30 vatlov lila gl. 1 80, 1 k. 30 vatlov rudeč gl. 5 20 Kanevas iz niti 1 k. 30 vatlov lila in rudeč gl. 6.—	Holandske dolge preproge (ostanki) 10—12 met. dolge 1 ostanek gld. 3 60
PISANO praktična snov za hišne obleke 10 metrov gld. 4.	RAJE-RIPS v vseh barvah, 10 m. gl. 3 50	Najnovejši francoski volli, ki se morejo prati, krasnih našrtov, 10 metrov gld. 3 50
Gladkobaryena moderna snov v vseh novih barvah dvojna širokost 10 met. gld. 5.—	OKSFORD ki se more prati, dobre kakovosti, 1 kom. 30 vatlov gld. 1 50	Rjuhe brez šiva iz dobrega domačega platna 3 kom. gld. 3 50
CHEVRON nova vrste, črtana snov, dvojno širokost 10 m. gl. 5 50	Zofir za srajce najboljšo, kar se more pripraviti, 1 kom. 30 vatlov gl. 6 50	Platneni Java-robci z zavozlani mi franžami 6 kom. gld. 2 10
Trožica (Dreidraht) dobre kakovosti 10 m. g. 2 80	BOSTON ki se more prati, najnovejši deseni, 10 metrov gld. 3.—	Ženske srajce iz šifona in platna s fino štikarijo 3 kom. gld. 2 50
ČRNI TERNO saksonski fabrikat, dvojna širokost 10 m. gld. 4 50	Jedna Rips-garnitura obstoječa od 2 pogrinjaj za posteljo in 1 zamizo, se svilenimi franžami gld. 1.—	Ženske srajce iz trpežnega plat. obrobljene s šipkami 6 k. g. 3 25
DOMAČE PLATNO 1 komad 30 vatlov gld. 4 50 1 „ 30 „ „ 1 5 50	Tunis-portiere za 1 okno, kompletne 2 dela f. 3 50	Moške srajce lastnega izdelka bele ali barvene 1 kom. I. vrste gld. 1 80 II. vrste gld. 1 20
KING-WEBE bolje nego platno 1 kom. 3/4 širok 30 vatlov gld. 6.—	Jedna garnitura od jute 2 posteljna in 1 namizno pogrinjalo z franžami gld. 3 50	Srajce za delalce iz rumburškega oksforda, kompletne, velike 3 kom. gld. 2.—

Vzorci gratis in franko — Ilustrovan modni žurnal „Brüner Neuheiten“ gratis in franko.

Proti boleznim v krvi

pomanjkanju krvi, obče onemoglosti priporočajo zdravniki 1—6

„Železno-tamarindni sok“

kemika in lekarničarja **Franzoni**. Ena steklenica stane **60 kr.** Dobiva se le v lekarni **Franzoni**, Via S. Antonio 5.

Suknene stvari

razašilje za gotovo ili pouzjetjem za juko jeftine cene i samo dobre vrsti

3.10 m za 1 odielo samo	for. 3 30
3.10 „ „ „ „	4.60
3.10 „ „ „ „	6.80
3.10 „ „ „ fino	12.—
3.10 „ „ „ vrlo fino	15.—
2.10 „ „ za kaput fino	6.—
2.10 „ „ vrlo fino	9.—
1.00 „ darovae	for. 2.20—3.20
6.30 „ kamgarn za prati	for. 2 80

Tvornica i skladišće sukna
E. Flusser u Brnu
Dominikanski trg 8.
Uzorci badava i franko. 16—27—16

Otvoritev.

V nedeljo dne 25. maja 1890
otvori se kopališče
„Galleggiante Nazionale“.

Vdova po
Adolfu Buchlerju.

Najboljša 16—40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah
tovarna finega sukna
Sigel-Imhof
v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je **1 odrezek** v dolgosti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:
gld. 4.80 iz navadne
gld. 7.75 iz fine
gld. 10.50 iz jako fine
gld. 12.10 iz najljepše

Nadalje so v največji izbiri: s svilu pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukancea za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-blaga itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajoče in točno dopošiljatev se jamči. Uzorci zastonj i franko.

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 17—42

Ludwig Wielich
na Dunaju, IV Weyringergasse 17,
ali pri
Josip-u Strasser-u
Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Kwizda-ja

c. k. izklj. priv.

restitucionálni fluid

(voda za pranje konj).
Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačeneje pred in po velikem trudu in po delu daje konju posebno vztrajnost o dirkah itd. 1 steklenica gld. 1.40.

Kwizde Vaselina za konjska kopita proti suhim in lomečim se kopitomi Lonček f. 1.25.

Kwizde lép za kopita (umeteljni rog) 1 drožič 80 kr.

Kwizde milo za pranje domače živali, kositrova škatlja po 100 gramov 80 kr., kositrova škatlja po 300 gramov gld. 1.60. (C)

Pristno se dobi po vseh lekarnah in prodajalnicah mirodij avstr.-og. monarhije.
Da se varuje pomot, prosimo p. u. občinstvo, da zahteva o kupovanji teh sredstev vedno Kwizde preparate in pa se pazi na gorenjo varnostno znamko.

Pošilja se po pošti proti povzetju vsak dan po glavnem skladišči: Kreis-apotheke Korneuburg pri Dunaju

Franz Joh. Kwizda,
c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj za živinozdravniške preparate.

Tiskarna Dolenc v Trstu